

Dünyä baýlygynyň ýarsyndan gowragy baş-on sany adamyň elinde

Category: Kitapcy, Maliýe we ykdysadyýet, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Dünyä baýlygynyň ýarsyndan gowragy baş-on sany adamyň elinde

DÜNYÄ BAÝLYGynyň ÝARSYNDAN GOWRAGY BÄŞ-ON SANY ADAMYŇ ELINDE

«- Eger musulmanlaryň ýaşayan şäherinde garyp görseňiz, onda şol şäheriň ýolbaşçylarynyň halkyň emlägini ogurlaýandygyny bilň...»

– Bir garyp aç bolsa, munuň sebäbi baýlaryň keýpi-sapa içre ýaşamagydyr...

Nirede elpe-şelpelik görsem, onuň ýanynda hökman... kişi hakynyň iýilýändigini görýärim».

Hezreti Aly (r.a.)

«Oksfam» baýlaryň we garyplaryň arasyndaky aratapawut artdygyça birinji trillioneriň öňümizdäki on ýylyň dowamynda orta çykjakdygyny aýdýar

Dünyä ilatyň iň baý 1%-i aksiýa kagyzlarynyň we

obligasiýalarynyň ýany bilen hususy firmalardaky aksiýalar bilen bir hatarda ähli global maliýe gorlarynyň 59%-ni elinde saklaýar.

Birleşen Korollykda ilatyň iň baý 1%-lik gatlagy 1,8 trillion sterlinge (2,2 trillion dollar) barabar ähli maliýe baýlyklarynyň 36,5%-ni elinde saklaýar. Dünýäniň iň baý baş adamy 2020-nji ýyldan bäri baýlyklaryny iki essedenem köp artdyryp 681,5 milliard sterlinge (867,9 milliard dollar) ýetirdi. Dünýäniň iň garyp 60%-lik gatlagy (5 milliarda golaý adam) bolsa gaty köp pul ýitirdi. Dünýäniň iň baý adamlary Bütindünýä Ykdysady forumynyň syýasy liderlerden, kompaniýalaryň başlyklaryndan we superbaýlardan ybarat ýyllyk ýygnaşygyna gatnaşmak üçin 2024-nji ýylyň 15-nji ýanwarynda Şweýsariýanyň Dawos şäherine jemlenişmegi meýilleşdirilip ýörkä, şeýle maglumatlar «Oksfam» tarapyndan çap edilen habarnamada berildi.

Habarnamada baýlaryň we garyplaryň arasyndaky aratapawudyň artjakdygy we munuň birinji trillioneriň öňümizdäki on ýylyň dowamynda orta çykmagyna sebäp boljakdygy barada aýdylýar. Şol bir wagtyň özünde häzirki ýagdaýlaryň dowam eden ýagdaýynda global garyplygy ýene 229 ýyllap aradan aýryp bolmajakdygy duýdurylýar.

МИРОВОЙ БЕСТСЕЛЛЕР

СТИВЕН ЛЕВИТТ
СТИВЕН ДАБНЕР

EDITOR'S
CHOICE

ФРИКО НОМИКА

ЭКОНОМИСТ-ХУЛИГАН
И ЖУРНАЛИСТ-
СОРВИГЛОВА
ИССЛЕДУЮТ
СКРЫТЫЕ
ПРИЧИНЫ
ВСЕГО
НА СВЕТЕ

• Milliarderler 3,3 trillion dollar has baý

Deňsizlikde kowid ýokanjyndan bäri düýpli artyşlaryň bolup geçendigine ünsi çeken «Oksfam» dünýädäki milliarderleriň 2020-nji ýyla garanda 2,6 trillion sterling (3,3 trillion) has baýandygyny we baýlyklarynyň inflýasiýa derejesinden üç essedenem köp çalt artandygyny aýdýar.

«Kompaniýalaryň arasyndaky deňsizlik» atly habarnama dünýä derejesinde millionlarça işçiniň ýaşaaýyş-durmuş ülnüleriniň pese düşendigine garamazdan, dünýäniň iň baý 10 kompaniýasyndan ýedisinde direktor ýa-da esasy aksioner

hökmünde bir milliarderdiň bardygyny orta goýdy. Habarnamanyň görkezijileri «WealthX» barlaglar firmasynyň maglumatlaryna salgylanyp taýýarlandy. «Tesla»-nyň direktory Ilon Mask, «Louis Vuitton» toparynyň düýbünü tutujy başlygy Bernard Arnault, Amazon.com-yň başlygy Jeff Bezos, «Oracle» şereketiniň düýbünü tutujy başlygy Larri Ellison, «Meta» kompajiýasynyň direktory Mark Zuckerberg ýaly dünýäniň iň baý baş adamynyň umumy baýlygynyň 464 milliard dollar, ýagny 114% artdy. Dünýä ilatynyň 60%-ni düzýän iň garyp 4,77 milliard adamyň umumy baýlygy bolsa 0,2% pese düşdi.

Habarnamada «Dünýäniň hemme ýerinde adamlar köplenç tehniki howpsuzlyk düzgünleriniň ýola goýulmadyk goragsyz we ygtybarsyz işlerinde gereginden artyk we has köp sagatlap işledilýär» diýilpär. 52 ýurtda 800 milliona golaý işçiniň hak-heşdegi pese düşdi. Jemi alanda bu işçiler soňky iki ýylda 1,5 trillion dollar ýitirdi, bulam her işçi başyna 25 günlük hak-heşdek ýitgisine deň bolýar.

ТОТ САМЫЙ ИНТЕРНЕТ-БЕСТСЕЛЛЕР

ХУЛИ ГАНСКАЯ ЭКОНО МИ КА

АЛЕКСЕЙ
МАРКОВ

ФИНАНСОВЫЕ
РЫНКИ ДЛЯ ТЕХ,
КТО ИХ В ГРОБУ
ВИДАЛ

18+

kitapcy.ru

- **148 kompaniýa 1,8 trillion dollar girdeji gazandy**

Habarnamada aýratynam, ýaşaýyşyň gymmatlygy krizisiniň ortasynda maşgalalaryň üstündäki basyşlara garamazdan söwda girdejileriniň görnetin artandygy aýdylýar. Munuň bilen bilen birlikde dünýäniň iň uly kompaniýalarynyň 148-niň 2023-nji ýylyň iýun aýyna çenli jemi 1,8 trillion dollar nagt girdeji gazanandygyny we munuň 2018-2021-nji ýyllardaky ortaça nagt girdeji bilen deňeşdirilende 52%-lik artyşyň bolandygyny aňladýandygy aýdylýdy.

Işçileriň, kompaniýalaryň başlyklarynyň we superbaýlaryň

arasyndaky deňeçerligi saklamak üçin baýlyk salgydynyň ýola goýulmagyna çagyryňan habarnamada iňlis millionerlerine we milliarderlerine gönükdirilen beýle salgydyň 10 million sterlingden (12,7 million dollar) geçýän nagt baýlyk üçin 1-2% derejesinde ýerine ýetirilen ýagdaýynda býužete her ýyl 22 milliard sterling (28 milliard \$) girjekdigi aýdylýar.

Emläk salgydy üçin kampaniýa ýöredýän, partizan däl iňlis millioner topary bolan Birleşen Korollygyň Döwlet Millionerler toparynyň maýa goýumçysy we düýbünü tutujy agzasy Ýuliýa Dewis «The Guardian» gazetinde habarnamanyň netijeleri boýunça beren düşündirişinde baýlykdan alynýan salgytlatyň işden gazanylýan girdejilerden alynýan salgytlar bilen deňeşdirilende «minimum» derejededigini aýdýar.

Dewis «Jemgyýetçilik işlerine we infrastruktura çykarylýan 22 milliard sterlingiň (28 milliard dollar) nämä deň boljakdygyny göz önüne getiriň» diýip, sözünüň üstüni ýetirýär. Britaniýada ýaşaýan hemmeleriň durmuşynyň gowulandyrylmagy we garrylara, ýaşlara we howandarlyga mätäç adamlara mätäçlik duýýan we mynasyp esewanyň hem-de hemaýatynyň ýola goýulmagyna çagyrdy.

Продолжение делового бестселлера № 1
в мире «От хорошего к великому»

**ДЖИМ КОЛЛИНЗ
МОРТЕН ХАНСЕН**

GREAT BY CHOICE

**ПО СОБСТВЕННОМУ ВЫБОРУ:
ОТ ХОРОШЕГО К ВЕЛИКОМУ**

Почему одни компании процветают, а другие — нет

МИОО
kitapcy.ru

• **Global girdeji deňsizligi**

Oksfam deňsizligi soňky Jini koeffisiýenti görkezijileriniň global girdeji deňsizliginiň indi dünýädaki iň ýokary deňsizlik ýagdaýyna eýe ýurt bolan Günorta Afrikadaka meňzeşdigini ýüze çykarandygyny aýdýar.

«Oksfamyň» wagtlaýyn başlygy Alima Şiwji «Bu öte geçmeleri täze norma hökmünde hasaplap bolmaz, sebäp dünýä ýene bir on ýyla bu aratapawudy göterip bilmese gerek. Iň garyp ýurtlardaky garyplyk pandemiýadan öňki döwürde garanda has ýokary. Emma az sanly superbaýlar öňümizdäki on ýylyň dowamynda dünýäniň birinji trillioneri bolmak üçin bäsleşýär» diýýär.

Şeýle-de, «Baýlar bilen ilatyň yza galan böleginiň arazyndaky bu çuňalýan aratapawut tötänlik bolmaýşy ýaly, gutulgysyz hem

däl. Ýüz millionlarça adam garyplykda ýaşap ýörkä, dünýäniň çar künjündäki hökümetler baýlygyň bular ýaly adalatsyz bölünişigini aňsatlaşdyrýan we gylawlandyrýan bilkastlaýyn syýasy saýlawlary geçirýär» sözlerine ýer berdi.

- **Jemleme ýerine**

Sözüniň soňunda ol: «Has adalatly ykdysady düzgüni ýola goýubam bolýar. Munuň özi hemmämiziň peýdasyna işleýän ykdysadyýet bilen mümkin. Munuň üçinem amatsyz şertliler üçin däl, hemmeler üçin has adalatly has goldaýjy görkezijileri ýola goýýan koordinirlenen syýasatlara mätäçlik duýulýar» diýdi.

Taýýarlan Guwanç MÄMILIÝEW.

Sişenbe, 16.01.2024 ý. Maliýe we ykdysadyýet